

EUROPESE COMMISSIE

SECRETARIAAT-GENERAAL

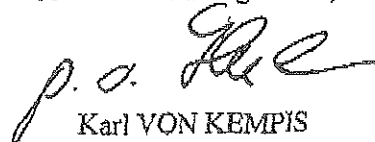
ONTVANGEN 27 NOV 2008

LNV

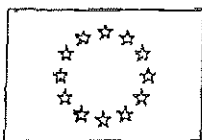
Brussel,
SG-Greffe (2008) D/27.11.2008
207118PERMANENTE VERTEGENWOORDIGING
VAN NEDERLAND BIJ DE EUROPESE UNIE
Herrmann-Debrouxlaan, 481160 BRUSSEL**Betreft:** Steunmaatregel NN 47/2004 – Nederland

Het Secretariaat-generaal doet U hierbij, voor doorzending aan Zijne Excellentie de Minister van Buitenlandse Zaken, een beschikking toekomen van de Commissie waarvan het onderwerp hierboven is aangegeven.

Voor de Secretaris-generaal,

Karl VON KEMPIS

Bij.: C(2008) 7042 definitief

EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 26.11.2008
C(2008) 7042 definitief

Betreft: Steunmaatregel NN 47/2004 (ex N 344/A/1999) - Nederland
                  Programma Beheer

Excellentie,

De Commissie wenst Nederland ervan in kennis te stellen dat zij na onderzoek van de door de Nederlandse autoriteiten verstrekte informatie over de bovengenoemde steunmaatregel, heeft besloten geen bezwaar te maken tegen de betrokken steun omdat die verenigbaar is met het EG-Verdrag.

Bij dit besluit heeft de Commissie zich gebaseerd op de onderstaande overwegingen.

1.   **PROCEDURE**

1. Bij brief van 15 juni 1999, geregistreerd op 22 juni 1999, heeft de Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de Europese Unie bovengenoemde maatregel overeenkomstig artikel 88, lid 3, van het EG-Verdrag bij de Commissie aangemeld.
2. Bij brieven van 26 oktober 1999, 3 mei 2001, 14 augustus 2001 en 24 februari 2003, geregistreerd op respectievelijk 3 november 1999, 8 mei 2001, 21 augustus 2001 en 26 februari 2003, zijn aanvullende gegevens verstrekt. In de brief van 24 februari 2003 verzochten de Nederlandse autoriteiten de Commissie dit dossier op te splitsen. De Commissie is op dit verzoek ingegaan. De oorspronkelijk aangemelde maatregel kreeg het nummer N 344/A/1999.¹

---

¹ Het andere deel van de maatregel kreeg het nummer N 344/B/1999, functiewijziging van grond, en werd goedgekeurd door de Commissie op 21 januari 2004.

Zijne Excellentie de Heer Maxime VERHAGEN
Minister van Buitenlandse Zaken
Bezuidenhoutseweg 67
NL - 2500 EB Den Haag

3. Bij brief van 1 juni 2004, geregistreerd op 3 juni 2004, werden aanvullende gegevens over N 344/A/1999 verstrekt. Uit de informatie bleek dat reeds steun was betaald. De steun werd vervolgens als onwettig aangemerkt en het betrokken dossier kreeg het nummer NN 47/04. Bij brieven van 13 september 2004, 19 maart 2008 en 11 juli 2008, respectievelijk geregistreerd op 26 oktober 2004, 25 maart 2008 en 11 juli 2008, werden aanvullende gegevens met betrekking tot NN 47/04 verstrekt.

2. BESCHRIJVING

2.1. Titel

4. Programma beheer

2.2. Begrotingsmiddelen

5. NN 47/04: maximaal 28 miljoen euro per jaar in 2000 tot 58 miljoen euro per jaar in 2013.

2.3. Looptijd

6. De steunregeling loopt van 1 januari 2000 tot en met 31 december 2013. De agromilieuverbintenissen zullen voor een periode van 6 jaar worden aangegaan.

2.4. Begunstigden

7. Alle grondeigenaren hebben toegang tot de in het kader van deze regeling verstrekte subsidies². Het totale aantal begunstigden zal gedurende de jaren stijgen tot ongeveer 3.500 in 2013.

2.5. De inhoud van de maatregel

2.5.1. Introductie

8. De genotificeerde maatregel bevat subsidies voor landbouwers en is gericht op natuur, houtland en bos behoud, restauratie en ontwikkeling in gebieden die niet zijn gericht op agrarische activiteiten. De maatregel is een aanvulling op het Nederlandse Plattelandsontwikkelings programma (POP). De genotificeerde maatregel zal een aantal reeds bestaande subsidiemaatregelen³ vervangen. De subsidie is gericht op

---

² De begunstigde zijn: agrariërs, particuliere eigenaren van bos, (historische) buitenplaatsen en houtland, onafhankelijke natuurbehoudorganisaties die natuurgebieden in eigendom en beheer hebben (bijv. natuurorganisaties en provinciale landschapsorganisaties; met name gefinancierd uit particuliere bron) en stichtingen en organisaties van landgebruikers die hun leden helpen met milieuvriendelijk boeren. Historisch onroerend goed wordt gedefinieerd bij wet (artikel 6 van de Monumentenwet) en omvat landgoederen, kastelen, buitenplaatsen, buitenhuizen, paviljoens en de daaraan toegewezen of daartoe behorende gebouwen, voor zover deze worden omringd door een tuin of een park waarvan de eerste constructie dateert van voor het jaar 1850 en waarvan de constructie nog steeds herkenbaar is.

³ Regeling functiebeloning bossen en natuurterreinen (N 740/93); regeling beheer samenwerking bos 1993 (N 669/90A), regeling effectgerichte maatregelen in bossen en natuurterreinen (N 437/95); regeling subsidies particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties (onderdeel natuur management), regeling stimulering bosuitbreiding op landbouwgronden (N 655/94), tijdelijke regeling particulier natuurbeheer (N 770/97), regeling beheersovereenkomsten en natuurontwikkeling (N 160/95), tijdelijke regeling agrarisch natuurbeheer (N 591/98), subsidieregeling natuurbeheer (N 430/98).

additionele maatregelen die verder gaan dan de verplichtingen opgenomen in de bestaande wet en regelgeving. Daarnaast wordt een tijdelijke subsidie gegeven voor de organisatiekosten van samenwerkingsverbanden tussen de verschillende landeigenaren.

9. De subsidie bevat twee elementen: compensatie (betalingen) en een uitzondering van de inkomstenbelasting. Dit berekening- en betalingsstelsel is gekozen om een dubbele belasting van de subsidie te voorkomen. De totale subsidie voor elke activiteit is berekend op basis van de reële kosten; deze berekening is inclusief het voordeel van de belastinguitzondering op de inkomstenbelasting.
10. Activiteiten en investeringen in de volgende subsidieerbare gebieden zijn onderdeel van deze maatregel: het volledige bestaande bos- en houtlandareaal, alle bestaande aangewezen natuurterreinen, natuurreservaten, speciaal aangewezen natuurontwikkelingsprojecten, speciale in de subsidieregelingen genoemde natuurterreinen en landbouwgronden waarop een permanente ontwikkeling van bos, houtland of natuur zal plaatsvinden.
11. De ontwikkeling van 'nieuwe natuur' zal worden beperkt tot specifieke aangewezen gebieden.⁴ De subsidie zal worden gelimiteerd tot een maximum bedrag per hectare per gebied. Het onderhoud van bebossing van tijdelijke bos op landbouwgrond komt niet in aanmerking voor compensatie of betalingen. De aangewezen gebieden die hierboven zijn genoemd zullen worden toegewezen in het natuurgebiedsplan van de verschillende provincies.
12. De activiteiten en investeringen moeten zijn gekoppeld aan de natuurdoelstellingen op basis van de aard van het land en de karakteristieke flora en fauna of soorten en andere beheersmaatregelen zodat het wordt gewaarborgd dat de bestaande natuur waarde op zijn minst op peil wordt gehouden.

2.5.2. De inhoud van de maatregel

13. De maatregel bevat de mogelijkheid om steun te geven voor activiteiten die worden uitgevoerd ter behoud en ontwikkeling van natuur in landelijke gebied. De mogelijke subsidies bestaan uit verschillende combinaties van activiteiten die voor subsidie in aanmerking kunnen komen. De landeigenaar kan een verzoek tot subsidie indienen voor een set van activiteiten die overeenkomst met de aard van zijn grond.
14. Om in aanmerking te komen voor subsidie moet de primaire functie van het betrokken terrein natuur zijn. Het onderhoud van het land moet eveneens met dit doel worden uitgevoerd. De landeigenaren kunnen een subsidie krijgen op basis van de verschillende activiteiten die zij ondernemen. De subsidieerbare kosten bevatten niet de verplichtingen waaraan op grond van de wet aan moet worden voldaan. De verplichtingen die voortvloeien uit de subsidie gaan verder dan de goede landbouw praktijken en zijn van toepassing op de gehele onderneming.

---

⁴ Natuurgebiedsplan of een landinrichtingsplan of een plan van toedeling, deze worden vastgesteld via (provinciale) plannen die aangeven welke kwantitatieve en kwalitatieve natuurdoelen in 2018 moeten worden behaald.

15. Alle mogelijke verzoeken voor compensatie moeten de biodiversiteit voldoende in het oog houden. De verzoeken worden op een zodanige manier opgesteld dat zij habitats herstellen en onderhouden om vervolgens de biodiversiteit in specifieke gebieden te ontwikkelen.
16. De maatregel is ontworpen naast en ter complimentering van het Nederlandse POP. De Nederlandse autoriteiten hebben verzekerd dat de voorwaarden genoemd in de informatie die is gegeven in het kader van het POP hier eveneens van toepassing zijn en worden toegepast. De Nederlandse autoriteiten hebben gegarandeerd dat de betalingen alleen worden gedaan voor activiteiten die verder gaan dan de relevante verplichte standaarden die zijn vastgesteld in de artikelen 4 en 5 en bijlagen III en IV van Verordening (EG) No. 1782/2003⁵ en gaan verder dan de minimum vereisten voor het gebruik van bemesting en gewasbeschermingsmiddelen en andere relevante verplichte vereisten die volgen uit de nationale wetgeving en die zijn geïdentificeerd in het Nederlandse POP.⁶
17. De Nederlandse autoriteiten hebben een volledig en gespecificeerd overzicht gegeven van de gebieden en activiteiten die vallen onder de agromilieuverbintenissen, het houtland en bos en de steun voor recreatie.
18. De Nederlandse autoriteiten hebben een overzicht gegeven van de subsidiabele uitgaven in de vorm van een lijst met forfaitaire bedragen die zijn gebaseerd op marktprijzen en een prijsberekening voor het verlies aan inkomen voor de agromilieuverbintenissen. Enkel de reële kosten die zijn aangegaan kunnen worden gecompenseerd. De kosten worden gecontroleerd bij aanvraag en voor de vaststelling van de definitieve hoogte van de subsidie.
19. De volgende houtland- en bosterreinen komen voor subsidie in aanmerking: plas en ven, moeras, rietcultuur, heide, struweel, hoogveen, levend hoogveen, droog wintereiken- en beukenbos, vochtig wintereiken- en beukenbos, natuurbos, hakhoutbos type eik, wilg, els, es, middenbos, soortenrijke plassen en vennen, soortenrijk stuifzand, soortenrijke beek en duinrel, trilveen, overjarig rietland, veenmosrietland en moerasheide, natte heide, droge heide, geriefhoutbosje, soortenrijk weidevogelgrasland (grutto, kemphaan), wintergastenweide, bos met verhoogde natuurwaarde, houtwal, houtkade en landscheiding, landweer, singel, elzensingel, knip- en scheerheg, knotbomenrij, grubbel en holle weg, bloemdijken, eendenkooi, poel, rietzoom en klein rietperceel, akker, grootschalige natuur, nat soortenrijk grasland, droog soortenrijk grasland en soortenrijk stuifzand⁷.

---

⁵ Verordening (EG) nr. 1782/2003 van de Raad van 29 september 2003 tot vaststelling van gemeenschappelijke voorschriften voor regelingen inzake rechtstreekse steunverlening in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot vaststelling van bepaalde steunregelingen voor landbouwers en houdende wijziging van de Verordeningen (EEG) nr. 2019/93, (EG) nr. 1452/2001, (EG) nr. 1453/2001, (EG) nr. 1454/2001, (EG) nr. 1868/94, (EG) nr. 1231/1999, (EG) nr. 1254/1999, (EG) nr. 1673/2000, (EEG) nr. 2358/71 en (EG) nr. 2529/2001, PbEU L 270 van 21.10.2003, blz. 1.

⁶ Genoemd als voorwaarde in artikel 39, derde lid, van Verordening 1698/2005, PbEU L 277, 21.10.2005, p.1.

⁷ In de aanmelding zijn deze pakketten opgenomen in de bijlagen 12, 13, 14, 16, 17, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 50, 51, 53, 54, 55 en 56 en in delen van de bijlagen 15, 19, 21, 28, 29 en 30.

20. De activiteiten in de houtland- en bosgebieden omvatten:

- het aanplanten, snoeien, uitdunnen en rooien van bomen en andere vegetatie in bestaande bossen, het verwijderen van gevallen bomen, het herstellen van door luchtverontreiniging, dieren, stormen, branden, overstromingen of dergelijke beschadigd bos, met inbegrip van bebossingmaatregelen om de bosbedekking te bevorderen, de biodiversiteit te stimuleren, bosgebieden voor recreatiedoeleinden te creëren, erosie en woestijnvorming tegen te gaan en vergelijkbare bosbeschermingsfuncties te bevorderen;
- het herstellen en onderhouden van natuurlijke paden, landschapselementen en -kenmerken en van de natuurlijke habitat voor dieren;
- het aanleggen, verbeteren en onderhouden van boswegen en bezoekersvoorzieningen.

21. De subsidiabele agromilieumaatregelen worden, in ieder geval ten dele, toegepast op plantensoortenrijke weiden, akkers met of zonder begrazing en nat en droog soortrijk grasland.⁸

2.5.2.1. Subsidie voor natuurbeheeractiviteiten

22. De subsidie voor de natuur onderhoud activiteiten is gericht op de ontwikkeling en het behoud van het beschermde natuurgebeid, bos en houtland met als doel het beschermen van het ecosysteem zonder specifiek het gebruik en de bestemming van het land te wijzigen.

23. De vrijwillige overeenkomst in de vorm van onderhoudsactiviteiten houdt een verplichting in om een gegeven resultaat te bereiken. Wanneer dit resultaat niet wordt gehaald en/of indien de opgelegde verplichtingen niet worden gerespecteerd, wordt de subsidie niet uitbetaald of wordt zij verlaagd gerelateerd aan het niveau van niet naleving van de opgelegde verplichtingen. Een totale vermindering tot een maximum van 100% kan worden opgelegd wanneer de verplichtingen niet correct zijn uitgevoerd.

24. Met het oog op de vereiste ecologische en biologische impact op het betrokken natuurterrein, moeten de met de beheerssubsidie gefinancierde activiteiten een minimumlooptijd hebben van zes jaar. De begunstigde moet bovendien:

- het bestaande hydrologisch systeem respecteren;
- de topografie van het land ongewijzigd laten;
- afzien van het chemisch verwijderen van onkruid;
- zich, bij gebruik van de grond voor begrazing, houden aan het maximum van 1,5 Groot vee-eenheid per hectare⁹;
- bestaande paden, wegen en waterlopen ongewijzigd laten.

⁸ In de aanmelding zijn deze pakketten opgenomen in delen van de bijlagen 15, 19, 21, 28, 29, 30 en 52.

⁹ Groot vee eenheid (GVE) is een in het kader van de veehouderij gebruikte meeteenheid. In dit geval wordt deze meeteenheid gebruikt om weer te geven hoeveel vee-eenheden maximaal op natuurterreinen aanwezig mogen zijn om te voorkomen dat schade aan de natuurwaarde van het terrein wordt veroorzaakt.

25. De beheerssubsidie kan een vergoeding voor "effectgerichte maatregelen" omvatten. Dit zijn maatregelen die moeten worden genomen om het terrein en de daar aanwezige habitats, bijv. met het oog op de verbetering van de fysieke omstandigheden, zo te herstellen en te ontwikkelen dat het correcte onderhoud kan worden uitgevoerd.
26. Vijfennegentig procent van de daadwerkelijk gemaakte kosten genoemd in punt 26 voor het herstel en de ontwikkeling van een terrein komen in aanmerking voor vergoeding.

2.5.2.2. Subsidie voor investeringen in het landschap

27. De aangemelde landschapssubsidie is bestemd voor de ontwikkeling en de instandhouding van bepaalde landschapsskenmerken. De terreinen die in aanmerking komen voor deze vergoeding, zijn opgenomen in de natuurgebiedsplannen¹⁰.
28. De vergoeding is gebaseerd op de reële kosten van de investering en de kapitaal werken. De reële kosten worden aangepast naar gelang het type landschap en de bijbehorende specifieke noden.

2.5.2.3. Recreatiesubsidie

29. Deze subsidie voor recreatie bestaat uit maatregelen gericht op het onderhoud van de infrastructuur, bewegwijzering, scholing, afvalverwerking, surveillance en andere maatregelen die direct verband houden met het onderhoud van het recreatie gebied.¹¹ Voor onderhoud in het kader van recreatie mag ca. 9 euro per hectare aan steun worden verleend. Het terrein moet het hele jaar gratis toegankelijk zijn voor het publiek. Indien de voorwaarden niet in acht worden genomen, volgt een verlaging van de vergoeding.
30. De subsidiabele onderhoudskosten en de subsidiebedragen worden bepaald door Staatsbosbeheer aan de hand van de ervaring die deze dienst heeft opgedaan met ontwikkeling en onderhoud in onder zijn ressort vallende gebieden en landschappen. De subsidiabele onderhoudskosten kunnen tot 100 % worden vergoed.

2.5.2.4. Vernietiging van gebouwen

31. Om de aangewezen gebieden geschikt te maken voor natuur beheer is soms aangewezen dat oude gebouwen en machines moeten worden vernietigd. Om te voorkomen dat deze gebouwen worden gebruikt voor activiteiten die niet geschikt zijn in een natuur gebied, wordt een subsidie gegeven voor de gehele vernietiging van deze gebouwen. De subsidiabele kosten bedragen maximaal 95% van de werkelijke afbraak kosten. De afbraak moet definitief zijn. De Nederlandse autoriteiten hebben informatie overlegd dat de vervanging van het gebouw niet kan worden toegestaan en dat derhalve geen nieuwe bouwwerkzaamheden kunnen worden ondernomen.

---

¹⁰ In deze plannen geeft de overheid aan welke terreinen een natuurwaarde hebben en voor subsidiëring in aanmerking kunnen komen. De terreinen worden geselecteerd op basis van onafhankelijke milieugegevens.

¹¹ In de notificatie worden deze pakketten genoemd in annex 58.

2.5.2.5. Steun voor de start van samenwerking tussen verschillende landeigenaren

32. Om landeigenaren en ondernemers ertoe aan te zetten samen aan natuurinstandhouding en -onderhoud te werken, is een subsidie ingevoerd voor het opstarten van samenwerkingsverbanden tussen natuurorganisaties, agrarische natuurverenigingen of natuurverenigingen uit de bosbouwsector in de periode 2000-2004. De kosten voor voorlichting, opleiding, begeleiding van de deelnemers en coördinatie komen in aanmerking voor deze subsidie.
33. De begroting voor de periode 2000-2004 bedroeg 8,1 miljoen euro per jaar. Het aantal begunstigden schommelde tussen 350 en 800 per jaar. De subsidie dient slechts ter dekking van de daadwerkelijk gemaakte kosten en wordt slechts verleend in samenhang met de subsidie voor natuur onderhoud (zie de punten 22 tot en met 28).

2.5.3. Berekening van de steun

34. Afhankelijk van de gemaakte kosten en de aangegane verbintenissen worden de te vergoeden kosten van de activiteiten berekend op basis van de reële kosten van de activiteiten en investeringen en de aanvullende gemaakte kosten (inclusief kapitaaluitgaven), administratiekosten voor het vaststellen van de uitvoering van de activiteiten en de daarmee verbonden planningskosten. De subsidie is beperkt tot een compensatie van 100% van de reële kosten. Het bedrag per activiteit wordt bepaald aan de hand van de ervaring die Staatsbosbeheer¹² heeft opgedaan, met inachtneming van het minimumsalaris, materiaalkosten en algemene kosten. Eventuele opbrengsten van de activiteiten worden vervolgens op de vergoeding in mindering gebracht. De vergoeding wordt als volgt berekend: verloning van arbeid (tijd x op basis van collectieve arbeidsovereenkomsten vastgesteld loon) en het gebruik van machines (zoals kettingzagen, uurtarief) en materiaal (zoals palen en prikkeldraad, uurtarief met afschrijfkosten). Inkomstenverlies wordt niet vergoed¹³.
35. De Nederlandse autoriteiten hebben aangegeven dat de compensatie, overeenkomstig punt 34, zal worden bepaald op basis van het soort landschap en een forfaitaire bedrag. Op deze manier wordt de compensatie voor de investeringen en activiteiten die verplicht zijn op grond van een bepaald landschapstype van tevoren bepaald, gebaseerd op de berekening van de kosten van de activiteiten die worden ondernomen. Gezien de door de Nederlandse autoriteiten verstrekte informatie en gedetailleerde berekeningen overweegt de Commissie dat deze gebaseerd zijn op de vergoeding van de reële kosten en dat zij derhalve het systeem van de berekeningen van de forfaitaire bedragen kan goedkeuren.
36. Voorzover het de agro-milieuverbintenissen betreft zijn de berekeningen genoemd in de paragrafen 34 en 35 in overeenstemming met de berekeningsmethode van de additionele kosten zoals deze is vastgesteld in artikel 27, achtste lid, van de Verordening 1974/2006.¹⁴ De Nederlandse autoriteiten hebben aangetoond dat het

¹² De deels onafhankelijke overheidsdienst voor de instandhouding van staatsbos en natuursites.

¹³ De berekening is vergelijkbaar met die in de regeling inzake beheersovereenkomsten en natuurontwikkeling (N 160/95), die door de onderhavige regeling zal worden vervangen.

¹⁴ Verordening (EG) nr. 1974/2006 van de Commissie van 15 december 2006 tot vaststelling van uitvoeringsbepalingen van Verordening (EG) nr. 1698/2005 van de Raad inzake steun voor

verlies aan inkomen en de transactie kosten niet worden gecompenseerd. De Nederlandse autoriteiten hebben informatie gegeven dat de berekening van de plafonds genoemd in artikel 39, vierde lid van 1974/2006 worden gerespecteerd. Daarnaast zullen de betalingen voor recreatie niet hoger liggen dan 9 euro per hectare en zijn deze gebaseerd op de ervaringen van Staatsbosbeheer.¹⁵ Tenslotte zijn de betalingen voor het vernietigen van gebouwen gebaseerd op een maximum van 95% van de markt prijs voor het vernietigen van gebouwen.

37. De betalingen worden jaarlijks geïndexeerd op basis van de inflatie en het prijsniveau. Bovendien kan de vergoeding worden aangepast aan veranderingen in de marktprijs, bijv. naar aanleiding van geregelde externe audits op het gebied van arbeidsproductiviteit, of aan veranderingen in de te verrichten activiteiten. Bij de berekening van de vergoedingsbedragen voor de verschillende activiteiten wordt rekening gehouden met de bij wet geregelde vrijstelling van inkomstenbelasting.¹⁶ Dankzij de combinatie van de steunberekening en de belastingmaatregel worden dubbele administratiekosten voorkomen. Vanwege de vrijstelling wordt de ontvangen vergoeding voor onderhoud en activiteiten niet in aanmerking genomen bij de berekening van het belastbare inkomen¹⁷

2.5.4. Voorwaarden verbonden aan de maatregelen

38. De subsidiabele uitgaven zullen de kosten dekken van het herstel en het onderhoud van de natuurlijke wandelpaden, landschapselementen en onderdelen en de natuurlijke habitat voor dieren (zie punt 20).
39. De Nederlandse autoriteiten hebben bevestigd dat de steun voor houtland en bos alleen wordt verleend voor activiteiten die bijdragen tot het onderhoud en het herstel van bosccosystemen en de bijbehorende biodiversiteit, en niet voor het rooien van bomen met het oog op de productie van hakhout of voor het vervangen van gerooide bomen door gelijkwaardige exemplaren.
40. De Nederlandse autoriteiten hebben gegarandeerd dat geen betalingen worden toegestaan voor commercieel rendabel rooien, heraanplant na rooing of de aanleg van houtland zonder aantoonbare milieu-, beschermings-, sociale of recreatieve voordelen.
41. De Nederlandse autoriteiten hebben bevestigd dat geen steun wordt verleend voor bebossing met op korte termijn gecultiveerde soorten. Er mag steun worden verleend voor bebossing om de bosbedekking uit te breiden, de biodiversiteit te bevorderen, beboste terreinen voor recreatiedoeleinden aan te leggen, erosie en woestijnvorming tegen te gaan of een vergelijkbare beschermingsfunctie van het bos te bevorderen.

---

plattelandontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandontwikkeling (ELFPO), PbEU L 368, 23.12.2006, p. 15.

¹⁵ De deels onafhankelijke overheidsdienst voor de instandhouding van staatsbos en natuurgebieden.

¹⁶ Wet inkomstenbelasting 1964, invoeringswet wet inkomstenbelasting 1964, wet inkomstenbelasting 2001, invoeringswet wet inkomstenbelasting 2001.

¹⁷ De belastingvrijstelling is vergelijkbaar met de vrijstelling die is goedgekeurd in het kader van steunmaatregel N 466/98, gekoppeld aan N 770/97.

42. Wanneer steun wordt verleend voor de aanleg van bos voor recreatiedoeleinden en voor recreatievoorzieningen of -infrastructuur, garanderen de Nederlandse autoriteiten gratis toegang voor het publiek. De Nederlandse autoriteiten hebben eveneens bevestigd dat de beperking van deze toegang slechts is toegestaan wanneer dat voor de bescherming van kwetsbare gebieden of voor een adequaat en veilig gebruik van de infrastructuur noodzakelijk is.
43. Volgens de Nederlandse autoriteiten kunnen de niet-houtlandgebieden tot 50 % van het totale gebied bestrijken, maar blijkt het tot houtland omgevormde gebied vaak kleiner te zijn. De meeste natuurbeheersregelingen betreffen voornamelijk houtland en in enkele gevallen met dat houtland verbonden open terrein (paden, open plekken). Meer uitgestrekte niet-houtlandgebieden (tot 50 % - bijv. moeras) zullen worden ingezet voor het bereiken van landschaps- en biodiversiteitsdoelstellingen met het oog op de verwezenlijking van een gebalanceerd landschap en een gezond ecosysteem.
44. Uit door de Nederlandse autoriteiten verstrekte gegevens blijkt dat houtland minder dan 11 % van het totale grondareaal beslaat (365 000 hectare op in totaal 3 388 000 hectare). Het Europese grondgebied bestaat voor ca. 43 % uit bebost gebied (33 % daarvan is bos).
45. Bovendien hebben de Nederlandse autoriteiten bevestigd dat de grond waarop de activiteiten plaatsvinden, niet zal worden benut voor landbouwproductie of commerciële landbouwactiviteiten. Delen van de steunregeling die betrekking hebben op een mogelijk lager percentage houtland of bos, vallen onder de agromilieuverbintenissen en moeten voldoen aan de desbetreffende voorwaarden (zie punt 21).
46. De mate van naleving van de verplichtingen wordt gemeten en in aanmerking genomen bij de berekening van het saldo. De controles op de naleving van de subsidiëringsvoorwaarden worden uitgevoerd door de Dienst voor het Landelijk Gebied (DLG); de Algemene Inspectie dienst (AID) en de Dienst Regeling (DR) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.
47. De Nederlandse autoriteiten hebben aangegeven dat wanneer specifieke omstandigheden een specifieke reeks maatregelen en activiteiten vergen die niet in deze aanmelding zijn opgenomen en beschreven de nieuwe maatregelen ter goedkeuring aan de Commissie zullen worden voorgelegd..

2.6. Cumulering

48. Om dubbele financiering te voorkomen, is in de betrokken wet- en regelgeving de mogelijkheid om subsidies te cumuleren uitgesloten. Wanneer de gesubsidieerde activiteiten of doelstellingen tevens uit andere bronnen worden gefinancierd, wordt die financiering in mindering gebracht op het bedrag van de onderhavige subsidie.

2.7. Rechtsgrond

49. NN 47/04: artikelen 2 en 4 van de Kaderwet LNV-subsidies, artikel 29, eerste lid, van de Wet agrarisch grondverkeer, subsidieregeling natuurbeheer 2000 (SN) en Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer (SAN)¹⁸.

¹⁸ www.wetten.nl

50. Met ingang van 2007 zijn de subsidies gebaseerd op de Wet Inrichting Landelijk gebied (WILG) en de wetten tot invoering van de WILG.

2.8. -Steunintensiteit

51. NN 47/04: maximaal 100 % en maximaal 95 % voor het slopen van gebouwen.

3. BEOORDELING

3.1. Is er sprake van staatssteun?

52. Artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag is van toepassing als de steun door een staat of met staatsmiddelen wordt bekostigd en bepaalde ondernemingen worden begunstigd in die zin dat de steun de ontvangende onderneming een economisch voordeel verschaft dat deze onder normale marktomstandigheden niet zou hebben verkregen. Voorts moet de steun de mededinging vervalsen of dreigen te vervalsen en het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloeden.

53. De onderhavige steun wordt bekostigd met staatsmiddelen en begunstigt bepaalde ondernemingen, i.e. grondeigenaren in Nederland die bepaalde activiteiten verrichten. Volgens de jurisprudentie van het Hof van Justitie kan steun aan een onderneming het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloeden, wanneer die onderneming op een markt opereert die openstaat voor intracommunautair handelsverkeer¹⁹. Louter het feit dat de concurrentiepositie van een onderneming ten opzichte van andere ondernemingen wordt versterkt als gevolg van een economische voordeel dat de onderneming onder normale marktomstandigheden niet zou hebben verkregen, wijst op een mogelijke vervalsing van de mededinging²⁰. De begunstigten van de onderhavige steun zijn actief op een uiterst concurrerende internationale markt. Aangezien de landbouw- en de bosbouwsector in de EU openstaan voor concurrentie en de betrokken Nederlandse marktdeelnemers actief zijn op deze markten²¹, kan ervan worden uitgegaan dat de steun de mededinging dreigt te vervalsen²² en het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig dreigt te beïnvloeden.

54. Gezien het voorgaande kan worden geconcludeerd dat aan de voorwaarden van artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag is voldaan. De staatssteun kan bijgevolg slechts als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt worden beschouwd

---

¹⁹ Zie met name het Arrest van het Hof van 13 juli 1988, Zaak C-102/87, Frankrijk tegen de Commissie van de Europese Gemeenschappen, Jurispr. 1988, blz. 4067.

²⁰ Arrest van het Hof van 17 september 1980, Zaak C-730/79, Philip Morris Holland BV tegen Commissie van de Europese Gemeenschappen, Jurispr. 1980, blz. 2671.

²¹ In 1999 bestond 1 962 00 ha van het Nederlandse grondgebied uit landbouwgrond, bedroeg de werkgelegenheid in de 108 000 landbouwbedrijven 3,2 % en was Nederland, met een output van 18,457 miljoen ton de grootste exporteur van landbouwproducten in de EU (verslag Eurostat 2005). Nederland exporteerde ongeveer 266 000 ton hout en onbewerkt hout en importeerde ongeveer 374 300 ton naar/van de andere EU lidstaten (Bron: EUROSTAT rapport 2006, tabel 4.22.3.2).

²² Volgens de jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie komt een verbetering van de concurrentiepositie van een onderneming dankzij staatssteun in het algemeen neer op vervalsing van de concurrentie ten opzichte van andere, concurrerende ondernemingen die de betrokken steun niet ontvangen, zaak C-730/79, Jurispr. 1980, blz. 2671, punten 11 en 12.

wanneer die steun in aanmerking komt voor een van de uitzonderingen waarin het EG-Verdrag voorziet.

55. Op grond van artikel 87, leden 2 en 3, van het EG-Verdrag kunnen uitzonderingen worden gemaakt op het in artikel 87, lid 1, neergelegde verbod. In het licht van de kenmerken van dit dossier kan enkel een beroep worden gedaan op de in artikel 87, lid 3, onder c), van het Verdrag bedoelde uitzondering. Steunmaatregelen om de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid of van bepaalde regionale economieën te vergemakkelijken, kunnen op grond van die bepaling als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt worden beschouwd, mits de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt, daardoor niet zodanig worden veranderd dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad. Derhalve moet worden onderzocht of artikel 87, lid 3, onder c), van het Verdrag in dit geval van toepassing kan zijn.

3.2. Verenigbaarheid van de steunregeling

56. De Commissie wijst erop dat deze steunregeling werd aangemeld vóór de inwerkingtreding van de op 6 december 2006 vastgestelde communautaire richtsnoeren voor staatssteun in de landbouw- en de bosbouwsector 2007-2013 (hierna "de nieuwe richtsnoeren" genoemd) en van toepassing blijft ná de inwerkingtreding van de nieuwe richtsnoeren²³.

57. Aangezien de steun onder de werkingssfeer van artikel 1, onder f), van Verordening (EG) nr. 659/1999²⁴ valt, dient hij te worden getoetst aan de bepalingen die golden toen de steun in werking trad. Aangezien de steun tot 2013 wordt verleend, wordt hij tevens getoetst aan de nieuwe richtsnoeren.

58. De beoordeling van de specifieke maatregel wordt als volgt opgesplitst:

- 3.2.1. Maatregelen in de bosbouwsector: periode 2000-2006 en periode 2007-2013 (zie paragrafen 2.5.2.1, 2.5.2.2. en 2.5.2.3.)
- 3.2.2. Agromilieumaatregelen: periode 2000-2006 en periode 2007-2013 (zie paragraaf 2.5.2.1)
- 3.2.3. Steun voor het onderhoud van traditionele landschappen (zie paragraaf 2.5.2.2)
- 3.2.4. Steun voor technische bijstand: periode 2000-2004 (zie paragraaf 2.5.2.5.)
- 3.2.5. Steun voor het slopen van gebouwen: periode 2000-2006 en periode 2007-2013 (zie paragraaf 2.5.2.4.)
- 3.2.6. Steun voor recreatie activiteiten (zie paragraaf 2.5.2.3.).

3.2.1. Maatregelen in de bosbouwsector: periode 2000-2006 en periode 2007-2013

59. Toen de onderhavige maatregel werd aangemeld, bestonden er geen specifieke communautaire voorschriften voor de verlening van staatssteun aan de bosbouwsector. Dit neemt niet weg dat de Commissie steeds een gunstige houding

²³ Pbeu C 319 van 27.12.2006. Deze richtsnoeren zijn in werking getreden op 1 januari 2007.

²⁴ Pbeu L 83 van 27.3.1999, blz. 1.

tegenover bosbouwmaatregelen heeft aangenomen vanwege de valorisering van het bos en de bosproducten en de positieve effecten op ecologisch en sociaal vlak (recreatiefunctie voor het publiek).

60. Deze benadering is vastgelegd in punt VII.C. van de nieuwe richtsnoeren ("Beleid inzake bosbouw"). Hierin is vastgesteld dat de Commissie, met het oog op de instandhouding en de verbetering van de bossen en de bevordering van de milieu-, beschermings- en recreatiefuncties ervan, staatssteun tot maximaal 100 % van de in aanmerking komende kosten als verenigbaar met artikel 87, lid 3, onder c), van het Verdrag zal aanmerken²⁵. Krachtens punt 175 van de nieuwe richtsnoeren moeten de lidstaten kunnen aantonen dat de betrokken maatregelen rechtstreeks bijdragen tot het behoud of het herstel van de ecologische, beschermings- en recreatiefuncties van de bossen, de biodiversiteit en de gezondheid van het bos als ecosysteem.
61. Aangezien de gebruikelijke wijze waarop de Commissie steun voor bosbouw en milieu beoordeelde, in de nieuwe richtsnoeren is overgenomen, kunnen de in dit punt opgevoerde voorwaarden naar analogie worden toegepast op de periode 2000-2006.
62. Krachtens punt 175 van de nieuwe richtsnoeren mogen de lidstaten steun verlenen ten belope van maximaal 100 % van de kosten van de daar omschreven activiteiten, indien zij kunnen aantonen dat de betrokken maatregelen rechtstreeks bijdragen tot het behoud of het herstel van de ecologische, beschermings- en recreatiefuncties van de bossen, de biodiversiteit en de gezondheid van het bos als ecosysteem.
63. Krachtens punt 175, onder a), mag steun ten belope van maximaal 100 % worden verleend voor het planten, snoeien, uitdunnen en rooien van bomen en andere vegetatie in bestaande bossen, het verwijderen van omgevallen bomen en het herstellen van door luchtvervuiling, dieren, storm, brand, overstroming of soortgelijke gebeurtenissen veroorzaakte schade aan bossen, alsmede de kosten voor de planning van een en ander, op voorwaarde dat dergelijke maatregelen in hoofdzaak bedoeld zijn om bij te dragen tot het behoud of het herstel van het boscysteem en de biodiversiteit ervan of van het traditionele landschap. Er mag echter geen steun worden verleend voor het kappen van bomen waarvan het hoofddoel de commercieel levensvatbare houtwinning is, en evenmin voor herbebossing in het geval dat gekapte bomen door soortgelijke exemplaren worden vervangen. Steun voor het verhogen van het bosareaal mag alleen worden verleend voor milieu doeleinden zoals een lage bestaande bosareaal of het creëren van aaneensluitende beboste gebieden. De steun mag niet worden verleend voor bebossing met soorten die op korte termijn worden gecultiveerd.

---

²⁵ Zie staatssteunmaatregelen N 14/2004 (Oostenrijk), N 286/98 (Spanje), NN 11/98, N 752/96, N 660/96, N 750/96, N 646/96 (alle met betrekking tot Duitsland) en N 153/96 (Portugal).

64. De maatregelen beschreven in de paragrafen 2.5.2.1., subsidie voor natuur beheersactiviteiten, en 2.5.2.2, investeringen in het landschap, bevatten activiteiten zoals genoemd in punt 175, onder a), van de nieuwe richtsnoeren. De Nederlandse autoriteiten hebben, zoals beschreven in punt 39 en 41, relevante informatie aangedragen en de toepasselijke garanties gegeven dat alle maatregelen direct bijdragen aan het onderhoud en herstel van de ecologische, beschermende en recreatie functies van de bossen en het houtland, en dat de biodiversiteit en een gezond ecosysteem worden ondersteund door de maatregelen.
65. De Nederlandse autoriteiten hebben verzekerd dat de betalingen aan de bosbouwindustrie, commercieel rendabel rooien, heraanplant na rooing, transport van het verwerkte hout of andere bosbouw activiteiten naar producten voor energie generatie zijn uitgesloten van subsidie (zie punt 40).
66. Nederlandse autoriteiten hebben aangetoond dat Nederland, met 11 % van het totale grondoppervlak, over het kleinste bos- en houtlandareaal van alle EU-lidstaten beschikt. In het licht hiervan houdt de Commissie rekening met de noodzaak deze bos- en houtlandbedekking vanwege milieuredenen in stand te houden (zie de punten 43 en 44). Bovendien is bevestigd dat geen steun ter beschikking wordt gesteld voor kortroterende soorten (zie punt 45).
67. De Nederlandse autoriteiten hebben verzekerd dat de bos en houtland gebieden kosteloos worden opgesteld voor het publiek voor recreatiedoeleinden tenzij de beperking van de toegang noodzakelijk is om gevoelige plekken te beschermen (zie de punten 24, 41 en 42).
68. Niet-beboste gebieden, aldus de Nederlandse autoriteiten, zullen integraal in de natuurterreinen worden ingebed en deze gebieden zullen worden aangelegd of hersteld omdat de biodiversiteit dat vergt of omdat zij noodzakelijk zijn voor het tot stand brengen van een gezond ecosysteem op het betrokken natuurterrein. Geen enkel terrein, zo bevestigen de Nederlandse autoriteiten, zal worden gebruikt voor landbouwproductie (zie punt 45).
69. Uit door de Nederlandse autoriteiten verstrekte gegevens, berekeningen en garanties blijkt dat de betalingen ten gunste van bos- en houtlandterreinen enkel de reële kosten betreffen en worden uitgegeven aan subsidiabele kosten als bedoeld in punt 175, onder a), (zie de punten 34 tot en met 38) van de nieuwe richtsnoeren. Overigens wordt aan alle voorwaarden van artikel 175, onder a) van de nieuwe richtsnoeren voldaan.
70. Krachtens punt 175, onder d), mag steun worden verleend voor het herstellen en in stand houden van natuurlijke paden en landschapselementen en -kenmerken en van de natuurlijke habitat voor dieren, inclusief de planningskosten. De maatregelen beschreven in de paragrafen 2.5.2.1., subsidie voor natuur beheersactiviteiten, en 2.5.2.2, investeringen in het landschap, bevatten activiteiten genoemd in punt 175, onder d) van de nieuwe richtsnoeren.
71. De Nederlandse autoriteiten hebben aangetoond dat de subsidie wordt gebruikt voor de restauratie en het onderhoud van landschappelijke elementen, natuurlijke wandelpaden, landschappelijke elementen en kenmerken en de natuurlijke habitat voor dieren in bos en houtland gebied (zie de punten 27, 28 en 38). Dit onderdeel

van de subsidiabele kosten van de subsidie is in overeenstemming met punt 175, onder d, van de nieuwe richtsnoeren (zie de punten 34 en 38).

72. Krachtens punt 175, onder e), kan steun worden verleend voor het aanleggen, verbeteren en onderhouden van infrastructuur in het bos, met inbegrip van de planningskosten, op voorwaarde dat het bos en de infrastructuur gratis voor recreatiedoeleinden toegankelijk zijn voor het publiek. Deze toegang mag worden beperkt om gevoelige gebieden te beschermen en het juiste en veilige gebruik van de infrastructuur te garanderen. De maatregelen beschreven in paragraaf 2.5.2.3., recreatiesubsidie, bevatten activiteiten die vallen onder punt 175, onder e) van de nieuwe richtsnoeren.
73. De Nederlandse autoriteiten hebben aangetoond dat de steun direct wordt gegeven aan het bouwen, verbeteren en beheren van de bos infrastructuur (zie de punten 26, 29, 30, 39, 40 en 41). Het bos zal kosteloos worden opengesteld voor het publiek (zie punt 29). Derhalve wordt aan de voorwaarden van punt 175, onder e) van de nieuwe richtsnoeren voldaan.
74. In het licht van het bovenstaande wordt geconcludeerd dat de steun voor onderhoud van en investeringen in bos en houtland in overeenstemming is met alle voorwaarden van punt VII.C van de nieuwe richtsnoeren.

3.2.2. Agromilieuverbintenissen

75. Voor activiteiten gerealiseerd aan agromilieuverbintenissen wordt steun gegeven aan landeigenaren die vrijwillige een overeenkomst aangaan. Deze activiteiten betreffen landbouw activiteiten zoals bedoeld in Annex I van het EG-Verrag. Voor deze situatie wordt de compensatie voor de landeigenaren berekend door het verlies aan inkomen in aanmerking te nemen, de extra milieu maatregelen en het extensieve gebruik van het betrokken natuur gebied. Het gaat hierbij om een aantal van de maatregelen beschreven in paragraaf 2.5.2.1., natuur beheersactiviteiten.

Deel I 2000-2006

76. Met betrekking tot de periode 2000-2006 moeten de agromilieumaatregelen voldoen aan de voorwaarden die zijn vastgesteld in punt 5.3 van de richtsnoeren en die voortvloeien uit de in dat punt opgenomen verwijzing naar hoofdstuk VI van titel II van Verordening (EG) nr. 1257/1999²⁶.
77. Met name mag steun voor agromilieuverbintenissen slechts worden verleend, indien:
- 1) de steun bevorderlijk is voor:

---

²⁶ Verordening (EG) nr. 1257/1999 van de Raad van 17 mei 1999 inzake steun voor plattelandsontwikkeling uit het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw (EOGFL) en tot wijziging en intrekking van een aantal verordeningen (PB L 160 van 26.6.1999, blz. 80), in combinatie met de artikelen 12 t/m 20 van Verordening (EG) nr. 817/2004 van de Commissie van 29 april 2004 tot vaststelling van uitvoeringsbepalingen van Verordening (EG) nr. 1257/1999 van de Raad inzake steun voor plattelandsontwikkeling uit het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw (EOGFL), Pbeu L 153 van 30.4.2004, blz. 30.

- wijzen van gebruik van landbouwgrond die verenigbaar zijn met de bescherming en verbetering van het milieu, het landschap en de kenmerkende elementen daarvan, de natuurlijke hulpbronnen, de bodem en de genetische verscheidenheid;
- extensivering van de landbouw en beheer van niet erg intensieve graslandssystemen;
- de instandhouding van milieuvormen met een grote natuurwaarde waar landbouw wordt beoefend en die worden bedreigd;
- de instandhouding van landschapselementen en van elementen op landbouwgrond die van het verleden getuigen;
- de toepassing van milieuplanning bij de agrarische bedrijfsvoering;

2) de agromilieumaatregelen gedurende ten minste vijf jaar ten uitvoer worden gelegd²⁷;

3) de agromilieuverbintenissen verder gaan dan de toepassing van de gebruikelijke goede landbouwmethoden²⁸. Wanneer agromilieuverbintenissen worden aangegaan voor een deel van een bedrijf, moet op het gehele bedrijf als minimum de norm van de gebruikelijke goede landbouwmethoden in acht worden genomen²⁹;

4) de steun jaarlijks wordt verleend en wordt berekend op basis van gederfde inkomsten, de extra kosten die met de verbintenis zijn gemoeid, en de noodzaak een stimulans te geven; kosten van niet-productieve investeringen die noodzakelijk zijn om een verbintenis na te komen, mogen bij de berekening van het niveau van de jaarlijkse steun in aanmerking worden genomen³⁰. In artikel 51 van de betrokken verordening is bepaald dat steunmaatregelen van de staten die ertoe strekken landbouwers te steunen in verband met door hen aangegane verbintenissen op het gebied van milieumaatregelen in de landbouw, maar niet voldoen aan de in de artikelen 22 tot en met 24 vastgestelde voorwaarden, verboden zijn. Er kan echter aanvullende steun boven de in artikel 24, lid 2, bedoelde maximumbedragen worden toegekend, indien deze op grond van lid 1 van dat artikel gerechtvaardigd is.

5) het als stimulans verleende bedrag niet hoger is dan 20% van de gederfde inkomsten en de extra kosten die het gevolg zijn van de verbintenissen, behalve voor specifieke verbintenissen waarbij een hoger percentage onontbeerlijk is voor een doeltreffende toepassing van de maatregel³¹.

Ad. 1. Algemene naleving van de plattelandsontwikkelingsverordening

78. Uit de verstrekte informatie blijkt dat aan de vijf, in punt 103, onder 1 a) tot en met e), beschreven doelstellingen is voldaan.

---

²⁷ Punt 5.3.1 van de richtsnoeren en artikel 23, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1257/1999, artikel 23 van Verordening (EG) nr. 1257/1999 en artikel van Verordening (EG) nr. 187/2004.

²⁸ Artikel 23, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1257/1999.

²⁹ Artikel 20 van Verordening (EG) nr. 445/2002, artikel 19 van Verordening (EG) nr. 1750/99.

³⁰ Punten 5.3.1, 5.3.2, 5.3.3. en 5.3.4. van de richtsnoeren en artikel 24 van Verordening (EG) nr. 1257/1999 en artikel 15 van Verordening (EG) nr. 817/2004.

³¹ Punt 5.3.5 van de richtsnoeren; artikel 19 van Verordening (EG) nr. 445/2002.

Ad. 2. Verplichting tot een verbintenissen van vijf jaar

79. De in het aangemelde programma opgenomen verbintenissen hebben een looptijd van zes jaar. Krachtens artikel 23 van het POP kunnen verbintenissen met een langere looptijd dan vijf jaar worden aangegaan, mits dit wordt gerechtvaardigd. In het onderhavige dossier is informatie ingediend die moet aantonen dat de milieuresultaten efficiënter kunnen worden gehaald wanneer in een langere periode wordt voorzien. De Commissie begrijpt dat een langere looptijd meer zekerheid kan bieden en in de meeste gevallen borg staat voor een efficiëntere aanpak op het gebied van milieumaatregelen. Krachtens artikel 15 van Verordening (EG) nr. 1750/1999 van de Commissie mogen agro-milieuverbintenissen niet worden aangegaan voor een langere periode dan voor de bewerkstelling van de milieueffecten ervan redelijkerwijs noodzakelijk is. De voorgestelde looptijd lijkt aan deze eis te voldoen.

Ad. 3. Goede landbouw praktijken

80. Uit door de Nederlandse autoriteiten verstrekte informatie en garanties blijkt dat de betrokken maatregelen verder gaan dan de toepassing van de goede landbouwmethoden en op het hele landbouwbedrijf moeten worden toegepast.

81. Bovendien hebben de Nederlandse autoriteiten gegarandeerd dat de zogenaamde "derogatiebedrijven"³² geen agromilieusteun kunnen ontvangen voor bemestingsniveaus onder het toegestane derogatieniveau (250 kg N/ha), maar boven het standaardniveau van 170 kg N/ha.

Ad. 4. Bedrag van de steun en de stimulans

82. De Nederlandse autoriteiten hebben een gedetailleerd overzicht ingediend van de steun die op grond van de verschillende pakketten en omstandigheden wordt verleend. De steun, zo blijkt daaruit, wordt berekend op basis van gedeerde inkomsten en extra kosten als gevolg van de aangegane verbintenissen. Als gevolg hiervan overschrijden de vergoedingen in sommige gevallen de overeenkomstig artikel 24, tweede lid, van Verordening (EG) nr. 1257/1999 vastgestelde maximumbedragen. De steun wordt jaarlijks verleend.

83. Naast de kosten voor de uitvoering van de agromilieuverbintenissen kunnen de subsidiabele uitgaven ook niet-productieve investeringen omvatten die in verband staan met de verwezenlijking van die verbintenissen. Deze niet-productieve investeringen, zo blijkt uit informatie van de Nederlandse autoriteiten, omvat geen investeringen die de waarde of de rendabiliteit van het betrokken bedrijven verhogen.

---

³² Zoals bedoeld in Beschikking 2005/880/EG van de Commissie van 8 december 2005 tot verlening van een door Nederland gevraagde derogatie op grond van Richtlijn 91/676/EEG van de Raad inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen, PbEU L 324 van 10.12.2005, blz. 89.

Ad. 5. Stimulerings betalingen

84. Overeenkomstig het hierboven opgenomen punt 5) mag de stimulans om een agromilieuverbintenis aan te gaan, niet meer bedragen dan 20 % van de gederfde inkomsten en de extra kosten (zie punt 36).
85. Hiermee is voldaan aan de in punt 5.3 van de richtsnoeren opgenomen verplichtingen.

Deel II 2007-2013

86. Overeenkomstig punt IV.C.2.b ("Beleid inzake steun aan agromilieu- of dierenwelzijnsverbintenissen") van de nieuwe richtsnoeren wordt steun voor agromilieu- of dierenwelzijnsverbintenissen als verenigbaar met artikel 87, lid 3, onder c), van het Verdrag aangemerkt, indien hij voldoet aan alle in artikel 39 of 40 van Verordening (EG) nr. 1698/2005 (inzake steun voor plattelandsontwikkeling) vastgestelde voorschriften, en aan de betrokken uitvoeringsbepalingen van de Commissie.

87. In artikel 39 van Verordening (EG) nr. 1698/2005 en artikel 27 van Verordening (EG) nr. 1974/2006 van de Commissie inzake agromilieubetalingen is het volgende bepaald:

1. De betalingen worden verleend aan landbouwers die op vrijwillige basis agromilieuverbintenissen aangaan. De betalingen kunnen aan andere grondbeheerders worden verleend wanneer dit naar behoren gerechtvaardigd is.

2. Agromilieubetalingen worden slechts verleend voor verbintenissen die verder gaan dan de relevante dwingende normen als bedoeld in de artikelen 4 en 5 en de bijlagen III en IV van Verordening (EG) nr. 1782/2003 en de minimumeisen inzake het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen en van andere relevante dwingende eisen die in nationale wetgeving zijn vastgesteld en in het POP zijn vermeld.

3. Deze verbintenissen worden in de regel aangegaan voor een periode van vijf tot zeven jaar. Waar dat noodzakelijk en gerechtvaardigd is, kan een langere periode worden vastgesteld. Krachtens punt 58 van de richtsnoeren kan de Commissie goedkeuring verlenen voor staatssteun voor agromilieuverbintenissen met een kortere duur, mits een gedetailleerde motivering wordt verstrekt waarin onder meer moet worden aangetoond dat de volledige milieugevolgen van de maatregel binnen de voorgestelde kortere tijd kunnen worden bereikt.

4. De betalingen worden jaarlijks verricht en dekken de extra kosten en de gederfde inkomsten die het gevolg zijn van de nakoming van de aangegane verbintenis, de referentie voor het berekenig an het gederfde inkomen en de extra kosten die volgen uit de aangegane verplichtingen moet worden gedaan overeenkomstig artikel 27, achtste lid, van Verordening 1974/2006, op basis van de relevante standaarden en vereisten als bedoeld in artikel 39, derde lid, en artikel 40, tweede lid, van Verordening 1698/2005.³³

³³ PBEU L 368, 23.12.2006, p.15 en PBEU L 277, 21.10.2005, blz.1.

5. Transactiekosten zijn de kosten die nodig zijn voor de uitvoering van de transactie en niet rechtstreeks kunnen worden teruggevoerd op de tenuitvoerlegging van de verbintenis waarop zij betrekking hebben. Het transactiekostenelement wordt aan de hand van objectieve criteria berekend over de looptijd van de verbintenis en mag niet meer bedragen dan 20 % van de gedeferde inkomsten. Krachtens punt 55 van de richtsnoeren moeten de lidstaten de transactiekosten die worden veroorzaakt door het aangaan van agromilieuverbintenissen, op overtuigende wijze aantonen.

6. De steun is beperkt tot het in de bijlage bij Verordening (EG) nr. 1698/2005 vastgestelde maximum. Krachtens punt 53 van de nieuwe richtsnoeren moeten de lidstaten eventuele aanvullende steunbetalingen verantwoorden, onder meer door middel van een gedetailleerde specificatie van de betrokken kostenbestanddelen op basis van gedeferde inkomsten en extra kosten die met de verbintenis zijn gemoeid. De verbintenissen moeten een echte wijziging van de bestaande landbouwpraktijken met zich brengen en daardoor een aantoonbaar belangrijk positief effect op het milieu sorteren. Punt 52 van de nieuwe richtsnoeren bepaald dat lidstaten zich moeten verplichten om de genotificeerde maatregelen aan te passen aan de relevante wijzigingen van Verordening 1698/2005 en zijn uitvoeringsbepalingen die door de Commissie worden aangenomen.

Ad. 1 Grondbeheerders

88. Krachtens het programma kan steun worden verleend aan landbouwers en andere grondbeheerders. De steun is bestemd voor instandhouding, herstel, ontwikkeling en onderhoud van natuurterreinen en voor inrichtingsmaatregelen met het oog op de ontwikkeling en latere instandhouding van basis- of pluspakketten. Deze natuurterreinen zijn in handen van uiteenlopende partijen. De activiteiten die moeten worden verricht en de daarmee gepaard gaande kosten zijn echter vergelijkbaar voor alle categorieën eigenaren. Daarom komen alle grondeigenaren in aanmerking voor steun in het kader van dit programma.

Ad. 2. Voorgeschreven beheerseisen en goede landbouw- en milieuconditie

89. De Nederlandse autoriteiten hebben op bevredigende wijze aangetoond dat de verbintenissen verder gaan dan de voorgeschreven eisen en dat de betrokken verordeningen en minimumvoorschriften inzake meststoffen en plantbeschermingsmiddelen in aanmerking zijn genomen en zullen worden nageleefd.

Ad. 3. Looptijd van de verbintenis

90. De overeenkomsten hebben doorgaans een looptijd van zes jaar. In sommige gevallen kan echter een langere periode worden overeengekomen. De Nederlandse autoriteiten hebben duidelijk aangegeven wanneer een langere en kortere looptijd dan vijf jaar kan worden toegepast en hebben aangetoond dat de volledige milieuresultaten van een maatregel soms efficiënter in een korter of net langer tijdsbestek kunnen worden bereikt.

Ad. 4 Steunbedrag

91. De Nederlandse autoriteiten hebben informatie overlegd welke aangeeft dat de steun aan agro-milieverbintenissen wordt berekend op baiss van de additionele kosten van het gederfde inkomen en heeft verklaard dat de relevante standaarden en vereisten als bedoeld in artikel 39, derde lid, en 40, tweede lid, van Verordening 1698/2005 gerelateerd aan het gederfde inkomen en de additionele kosten worden gevolgd. De maatregel voorziet in een vergoeding tot 100 % van de extra kosten en gederfde inkomsten. Overcompensatie en cumulering worden voorkomen (zie punten 34 tot en met 37).

Ad. 5 Transactiekosten

92. Overeenkomstig de richtsnoeren overstijgen de transactiekosten niet de genoemde 20 % van de gederfde inkomsten en extra kosten daar er geen transactiekosten worden vergoed (zie punt 36).

Ad. 6 Maximumbedragen

93. De Nederlandse autoriteiten hebben gedetailleerde berekeningen en redenen aangevoerd voor de extra steun die bovenop de maximumbedragen wordt verleend. De verbintenissen, zo garanderen de Nederlandse autoriteiten, zullen een echte wijziging van de bestaande praktijken met zich brengen en daardoor een aantoonbaar belangrijk positief effect op het milieu sorteren.

94. Krachtens punt 57 van de nieuwe richtsnoeren mag tot 100 % steun worden verleend voor de subsidiabele kosten van niet-productieve investeringen die in verband staan met de nakoming van agromilieverbintenissen of andere agromilieudoelstellingen. Uit door de Nederlandse autoriteiten verstrekte gegevens en garanties blijkt dat de niet-productieve investeringen niet kunnen leiden tot een netto verhoging van de waarde of de rendabiliteit van het bedrijf.

95. De Nederlandse autoriteiten hebben verzekerd dat de genotificeerde maatregel zal worden aangepast naar gelang de wijzigingen in Verordening 1698/2005 of zijn uitvoeringsregelingen die door de Commissie worden aangenomen om de samenhang met deze regelgeving te garanderen.

96. Gezien het bovenstaande is de Commissie van mening dat aan de voorwaarden inzake agromilieverbintenissen is voldaan.

3.2.3. Steun voor de instandhouding van traditionele landschappen

97. De maatregel behelste de mogelijkheid om steun toe ontvragen voor het ehold van traditionele landschappen. De maatregelen beschreven in paragraaf 2.5.2.2., subsidie voor landschapsinvesteringen, bevat steun ten behoeve van het deze traditionele landschappen.

Deel I 2000-2006

98. In punt 4.1.2.2 van de richtsnoeren wordt uiteengezet onder welke voorwaarden steun voor de instandhouding van traditionele landschappen kan worden verleend. Overeenkomstig de in artikel 87, lid 3, van het EG-Verdrag opgenomen algemene uitzondering voor steun ter instandhouding van cultureel erfgoed mag steun worden

verleend tot 100 % van de reële kosten, met inbegrip van een vergoeding voor het werk dat is geleverd in het kader van daarmee verbonden activiteiten. Voor investeringen en kapitaal werken van elementen die onderdeel zijn van de productieve activa van de onderneming kan steun tot een percentage van 50% worden gegeven, wanneer de investering of de kapitaalwerken niet leiden tot een verhoging van de productiviteit van de onderneming.

99. De Nederlandse autoriteiten hebben informatie verstrekt waaruit blijkt dat de maatregelen betrekking hebben op investeringen en kapitaal werken die geen onderdeel zijn van de productieve activa van de onderneming. Voorzover de activiteiten en investeringen voor het behoud van het traditionele-landschap worden gedaan in activa die een productieve bedrage aan de onderneming kunnen hebben is een maximum van 60% van de investering of kapitaal werken subsidiabel, onder de voorwaarde dat deze investering of kapitaal werken niet leiden tot een verhoging van de productie capaciteit van de betrokken onderneming. Daarnaast kunnen enkel de reële kosten van het onderhoud van de traditionele landschappen en de gerelateerde activiteiten worden vergoed.

Deel II 2007-2013

100. Krachtens punt 30 van de richtsnoeren mag de Commissie goedkeuring verlenen voor steun ter instandhouding van traditionele landschappen en gebouwen die voldoet aan alle voorwaarden van artikel 5 van Verordening (EG) nr. 1857/2006³⁴. In dit artikel zijn de onderstaande voorwaarden vastgesteld.
101. Met betrekking tot investeringen of kapitaal uitgaven voor de instandhouding van *niet-productieve erfgoedelementen* mag steun worden toegekend tot 100 % van de reële kosten. In deze kosten kan een redelijke vergoeding zijn begrepen voor de door de landbouwer zelf of diens werknemers verrichte werkzaamheden, met een maximum van 10 000 euro per jaar.
102. De Nederlandse autoriteiten hebben informatie ingediend waaruit blijkt dat uitsluitend de reële kosten voor investering en de kapitaal werken voor de instandhouding van traditionele landschappen – niet-productieve erfgoedelementen – en de daarmee gepaard gaande activiteiten kunnen worden vergoed en dat het maximum van 10 000 euro per jaar niet wordt overschreden.
103. Gezien het bovenstaande is de steun voor landschapsinvesteringen en kapitaal werken zoals deze is beschreven in paragraaf 2.5.2.2., landschapssubsidie, compensatie voor de reële kosten, in overeenstemming met de voorwaarden genoemd in punt VII.C van de nieuwe richtsnoeren.

3.2.4 Steun voor technische bijstand

104. Een speciale maatregel behelst de stimulering van de samenwerking van natuur beheer. De genotificeerde maatregel beidt de mogelijkheid voor compensatie van de opstart kosten van de samenwerking tussen landeigenaren ter stimulering van de interactie tussen de verschillende landeigenaren die zich hebben verplicht tot natuur behouds activiteiten (zie de punten 22 t/m 26) en om gezamenlijke aanvragen aan te

³⁴ PBEU L 358, 16.12.2006, blz. 3.

moedigen. De maatregelen beschreven in paragraaf 2.5.2.5., Steun voor de samenwerking tussen de verschillende landeigenaren, bevat steun voor technische bijstand.

105. In punt 14 van de richtsnoeren is opgenomen dat de Commissie positief staat tegenover steunregelingen die tot doel hebben technische ondersteuning te bieden in de landbouwsector. De Commissie kan toestemmen in de verlening van steun tot 100 % van de subsidiabele kosten zoals onderwijs en training, bedrijfsdiensten, adviezen en consultancy kosten, de organisatie van concoursen en markten en de kosten van deelname aan andere activiteiten voor het verspreiden van nieuwe technieken.
106. De Nederlandse autoriteiten hebben informatie overlegd waaruit blijkt dat de maatregel is gericht op het compenseren van opstart kosten voor de ontwikkeling van kennis en kunde op het gebied van natuur behoud tussen de deelnemers aan de (vrijwillige) werkovereenkomsten en de verbetering van de coördinatie van activiteiten tussen de aan de maatregel deelnemende partijen.
107. De subsidiabele kosten omvatten:
- onderwijs en trainingskosten, voorzover dit reële kosten betreffen en reis- en verblijfskosten, en
  - betaling van de adviesdiensten voor het onderzoek naar de samenwerking tussen de verschillende deelnemers aan natuur behoud, inclusief consultancy voor de contract afspraken voor de aanvraag van de subsidie.
108. Terugkomende kosten zijn niet-subsidiabel en de steun mag slechts gedurende een beperkte periode worden verleend en ook dan slechts voor het opstarten van het samenwerkingsverband. De steun mag maximaal 100 000 per begunstigde bedragen over een periode van drie jaar. Alle landeigenaren die een subsidie aanvragen voor natuur behoud en een samenwerkingsverband tussen de verschillende organisaties en ondernemers opzetten, hebben toegang tot deze steun. Gezien de tijdslimiet van deze steun (2000-2004) zijn de nieuwe richtsnoeren niet van toepassing.
109. Gezien het bovenstaande voldoet de steun voor samenwerking tussen landeigenaren aan de voorwaarden van punt 14 van de richtsnoeren.

3.2.5. Vernietiging van gebouwen

110. De maatregelen beschreven in paragraaf 2.5.2.4 bestaat uit steun voor de sloop van gebouwen. Deze steun compenseert landeigenaren tot 95% van de subsidiabele kosten van de sloop van gebouwen. Enkel de reële sloopkosten worden als subsidiabel aangemerkt en kunnen worden vergoed. De gebouwen moeten worden gesloopt met het oog op het halen van de natuur- en landschapnormen. De sloopvergoeding wordt slechts verleend voor gebouwen die gelegen zijn in natuurterreinen, die verbonden zijn met de ecologische hoofdstructuur of die liggen in ter verbetering van de landschapskwaliteit aangewezen gebieden. Subsidies voor het slopen van productiegebouwen kunnen steun vormen.

Deel I 2000-2006

111. Krachtens punt 9 van de richtsnoeren kan steun worden verleend voor de sluiting van productiecapaciteit. Aangezien de capaciteit om milieuredenen wordt gesloten, komt de steun de hele sector ten goede³⁵. De steun heeft geen gevolgen voor de toepassing van de gemeenschappelijke marktordeningen³⁶.
112. Het gebouw moet door de begunstigde worden gesloopt. Dit wordt als een toereikende tegenprestatie voor de ontvangen steun beschouwd, vooral omdat de steun slechts wordt verleend voor de sloop van op natuurterreinen gelegen gebouwen. De Nederlandse autoriteiten hebben informatie aangeleverd dat de mogelijkheid om de gebouwen te vervangen, nu en in de toekomst, afwezig is aangezien de vergunningen en de bestemming van de betrokken locatie zal worden beperkt tot extensief gebruik en natuur gebruik dit om het milieu en het landschap te behouden en te beschermen.³⁷
113. Overeenkomstig punt 9.5 van de richtsnoeren wordt geen steun verleend voor bedrijven in moeilijkheden.
114. Slechts de kosten van de sloop van de gebouwen worden vergoed. Er wordt geen vergoeding verleend voor de ontwaarding van de gesloopte gebouwen. Alle aanvragers van inrichtingssteun kunnen deze vergoeding aanvragen mits zij aan de eisen voldoen³⁸.
115. Aangezien slechts 95 % van de reële kosten wordt vergoed, wordt overcompensatie voorkomen. Cumulering van steun is niet toegestaan.

Deel II 2007-2013

116. Krachtens punt 144 van de nieuwe richtsnoeren kan steun worden verleend voor de sluiting van productiecapaciteit. De steunregeling voor de periode 2007-2013 is identiek aan die voor de periode 2000-2006.
117. De vereiste handeling van de begunstigde bestaat uit het feit dat hij moet zorgen voor de vernietiging, welke een definitieve en onomkeerbare handeling is aangezien er niet langer de mogelijkheid zal bestaan om een vergunning voor een (nieuw) gebouw aan te vragen of voor aanverwante activiteiten (zie punt 31). De Nederlandse autoriteiten hebben informatie aangeleverd en verklaard dat de steun niet interfereert met het mechanisme van de gemeenschappelijke organisatie van de markt, dat de productie capaciteit de afgelopen vijf jaar in productie is geweest voordat deze werd gesloopt en dat de betrokken boer zal moeten verzekeren dat hij voldoet aan de verplichte minimum standaarden.

---

³⁵ Punt 9.2 van de richtsnoeren.

³⁶ Punt 9.3 van de richtsnoeren.

³⁷ Punt 9.4 van de richtsnoeren.

³⁸ Punt 9.6 van de richtsnoeren.

118. De Nederlandse autoriteiten hebben verklaard dat bedrijven in moeilijkheden geen steun kunnen ontvangen. Het systeem dat wordt gebruikt voor het aanvragen van subsidie voor het vernietigen van gebouwen is transparant en staat open voor de betrokken sectoren onder vergelijkbare voorwaarden. Het bedrag is beperkt tot 95% van de actuele en reële kosten voor de sloop van de betrokken gebouwen en derhalve wordt overcompensatie voorkomen.
119. Derhalve is door middel van de informatie die aan is aangeleverd en de voorwaarden verbonden aan de steun voor de sloop van gebouwen aangetoond dat de sloop voor milieu doeleinden aan de voorwaarden van punt 144, onder a), e), f), g), i), j), k) en l) voldeet.
120. Gezien het bovenstaande is de Commissie van mening dat aan de in punt 9 van de richtsnoeren en punt 144 van de nieuwe richtsnoeren vastgestelde voorwaarden inzake steun voor het slopen van gebouwen is voldaan.

3.2.6. Recreatiesubsidie

121. De compensatie die wordt gegeven voor activiteiten en investeringen voor recreatie doeleinden is vastgesteld om een bedrag gerelateerd aan het niveau van het potentiële toerisme in het betrokken gebied. Voor zover deze compensatie en betalingen gericht zijn op boseigenaren wordt deze recreatie steun verleend op basis van artikel 175 (e) van de nieuwe richtsnoeren (zie punten 72 en 73).
122. Daarnaast, hebben de Nederlandse autoriteiten verklaard dat de steun voor recreatie doeleinden niet zal zijn gericht op ondernemingen die activiteiten onderneemt die kunnen worden gekwalificeerd als activiteiten op basis van Annex I van het EG Verdrag. Voor de overige recreatie maatregelen zal gebruik worden gemaakt van Verordening 1998/2006. De Nederlandse autoriteiten hebben gegarandeerd dat de steun niet boven het vastgestelde plafond van 200 000 euro over een periode van drie belastingjaren zal uitgaan en dat aan alle relevante voorwaarden van deze verordening zal worden voldaan³⁹.

3.3. Berekening van de steun met inachtneming van de vrijstelling van inkomsten- en arbeidsbelasting

123. Het feit dat bepaalde kosten met subsidies worden vergoed en derhalve normaliter als belastbaar inkomen worden beschouwd, doet niets af aan de aard van deze uitgaven. De verlening van een nettovergoeding voor dergelijke kosten (zonder rekening te houden met de belasting) kan niet als overcompensatie worden aangemerkt. Indien de subsidies voor dergelijke kosten niet van belasting zouden worden vrijgesteld, zou minder gebruik van de regeling worden gemaakt, aangezien de begunstigden dan niet alleen belasting over hun inkomen verschuldigd zijn (zoals gebruikelijk), maar ook over de ontvangen subsidies die vervolgens geen goede weerspiegeling zouden zijn van de reële kosten, daar deze reële kosten zijn berekend zonder rekening te houden met belastingen.

---

³⁹ Verordening (EG) nr. 1998/2006 van de Commissie van 15 december 2006 betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het Verdrag op de minimis steun, PbEU L 379 van 28.12.2006, blz. 5.

3.4. Cumulering met andere steunregelingen en veranderingen in 2007

124. De steun kan niet worden gecumuleerd met steun die op grond van andere plaatselijke regionale, nationale of communautaire regelingen wordt toegekend voor het dekken van dezelfde subsidiabele kosten. De subsidies van deze maatregel zijn geen onderdeel van het Nederlandse Pop. De Nederlandse autoriteiten hebben verzekerd dat wanneer in de toekomst zou worden besloten de subsidies alsnog (gedeeltelijk) in het POP op te nemen, deze verandering van wordt besproken met de Commissie en enkel zal worden geëffectueerd nadat de goedkeuring van de Commissie is verkregen.

3.5. Algemene voorwaarden

125. Krachtens de punten 15 en 16 van de nieuwe richtsnoeren moeten steunmaatregelen een stimulerend element bevatten of een tegenprestatie van de begunstigde vergen. De Nederlandse autoriteiten hebben informatie in dit verband verstrekt en bevestigd dat de onderhavige maatregel een stimulerend element bevat zoals vastgesteld in punt 16 van de richtsnoeren.

126. Krachtens punt 36 van de nieuwe richtsnoeren moeten aanmeldingen van investeringssteun voor landbouwbedrijven vergezeld gaan van documentatie waarin wordt aangetoond dat de steun in overeenstemming is met het POP van de lidstaten en wordt toegespitst op duidelijk omschreven doelstellingen die aansluiten bij onderkende structurele en territoriale behoeften en structurele nadelen. Uit door de Nederlandse autoriteiten verstrekte uitleg en informatie blijkt dat de steun is toegespitst op duidelijk omschreven doelstellingen die aansluiten bij onderkende structurele en territoriale behoeften en structurele nadelen en dat de geplande maatregel in overeenstemming is met het POP voor Nederland voor de periode 2007-2013. Derhalve is aan deze voorwaarde voldaan.

3.6 Conclusie

127. De in de bovenstaande punten beschreven steunregeling stemt overeen met de voorwaarden van zowel de richtsnoeren als de nieuwe richtsnoeren en is derhalve in overeenstemming met artikel 87, lid 3, van het EG-Verdrag.

4. BESLUIT

128. De Commissie betreurt dat de Nederlandse autoriteiten deze maatregelen reeds ten uitvoer hebben gelegd.

129. De Commissie neemt de verzekeringen in acht die door de Nederlandse autoriteiten zijn gegeven op het gebied van recreatie maatregelen die vallen buiten het bereik van punt 175 (e) van de nieuwe richtsnoeren, en het feit dat zij de mogelijkheid van 'de minimis' steun toepassen overeenkomstig Verordening 1998/2006 en dat alle voorwaarden genoemd in deze verordening worden nageleefd.⁴⁰

---

⁴⁰ PBEU L 379, 28.12.2006, p. 5.

130. Voor de overige onderdelen concludeert de Commissie, na bestudering van de aangemelde maatregel in het licht van de geldende voorschriften inzake staatssteun, dat aan alle relevante voorwaarden voor de toepassing van artikel 87, lid 3, onder c), van het Verdrag is voldaan. Gelet op het bovenstaande heb ik de eer u te melden dat de Commissie heeft besloten geen bezwaar te maken tegen de aangemelde steunmaatregel.

Als deze brief vertrouwelijke gegevens bevat die niet aan derden mogen worden bekendgemaakt, wordt u verzocht de Commissie daarvan binnen vijftien werkdagen vanaf de ontvangst van dit schrijven in kennis te stellen. Ontvangt de Commissie binnen die termijn geen met redenen omkleed verzoek, dan neemt zij aan dat u instemt met mededeling aan derden en bekendmaking van de volledige tekst van dit schrijven in de authentieke taal op de volgende website:

http://ec.europa.eu/comm/community_law/state_aids/.

Dit verzoek dient bij aangetekend schrijven of per faxbericht te worden gericht aan:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Landbouw en plattelandsontwikkeling
Directoraat H Landbouwwetgeving
Afdeling M.2 Mededinging
Kamer: Loi 130 5/128
B-1049 Brussel
(fax (+322) 296 76 72).

Met bijzondere hoogachting,

Voor de Commissie

Mariann FISCHER-BOEL
Lid van de Commissie

